

Societat

Els canvis en les relacions socials

Gonorrea, clamídia o sífilis es tripliquen entre els més grans de 60 en deu anys

● No fer servir preservatiu i tenir més parelles disparen les infeccions de transmissió sexual

● L'edatisme present en la pràctica mèdica dificulta la detecció precoç d'ITS

● Les enquestes sobre salut sexual obvien el grup de població de més de 55

Canal Longevity
www.lavanguardia.com/longevity

XÈNIA LOBO Barcelona

El nombre de casos de gonorrea, clamídia o sífilis s'ha triplacat els últims deu anys entre els més grans de 60. Ho recullen les dades del Centre Nacional d'Epidemiologia. Des d'aquest organisme apunten que hi ha diversos factors pels quals cal considerar aquest grup població com a vulnerable davant el VIH i altres infeccions de transmissió sexual (ITS). Per exemple, "un millor estat de salut, l'increment en el nombre de parelles sexuals, menys ús del preservatiu, la no necessitat de protegir-se davant un embaràs no desitjat, així com la utilització de medicació davant la disfunció erèctil en els homes o canvis fisiològics en les dones durant la menopausa (com la sequedat vaginal)".

"El problema és que les persones grans no parlen del tema, els professionals de la salut tampoc no els pregunten, i amb

Els símptomes solen imitar altres problemes i les infeccions poden evolucionar de manera asimptomàtica

prou feines surten reflectits a les enquestes. Les generacions actuals de persones grans no han rebut educació sexual en cap moment, i sovint no són conscients dels riscos que comporta tenir altres parelles si no es prenen les precaucions adequades", explica Vània de la Fuente, metgessa i antropòloga, experta internacional en edatisme i envelliment saludable.

Quan es tracta de salut sexual, aquest col·lectiu surt poc a les enquestes. Sovint es pregunta a la població de fins a 55 anys, o puntualment una mica més, sense tenir en compte que l'activitat sexual pot arribar molt més enllà. Un estudi suec apuntava que el 46% de les persones de 60 anys o més són sexualment actives. I un altre assegurava que en el cas dels més

Una parella madura s'abraça durant les festes de la Mercè a Barcelona

JORDI PLAYARXU

grans de 85 anys el percentatge arriba al 12%. Un terç va reconèixer haver tingut algun problema relacionat amb la salut sexual i només al 2,2% li havien preguntat pel tema al metge.

Les últimes enquestes publicades a Espanya revelen que un 75% de les persones d'entre 55 i 65 anys no fa servir mai o gairebé mai el preservatiu en les seves relacions (dades d'Imop-Berbés). I el XII Baròmetre de Control va en la mateixa línia: apunta que entre els adults de la GenX (entre 41 i 58 anys) ha caigut en 24 punts percentuals l'ús del preservatiu respecte a l'any passat. Aquest estudi indica, a més, que entre els que fan servir preservatiu més de la meitat (el 58%) ho fa per prevenir un embaràs no desitjat, cosa que significa que preval la fun-

Jorge: "La vida sexual no s'ha acabat"

■ En Jorge té 65 anys i després d'un divorci va voler explorar la seva sexualitat. "Els metges de capçalera no pregunten mai sobre aquest tema, no valoren que tinguem vida sexual activa", explica. Va buscar informació i va acudir al Centre de Salut Internacional i Malalties Transmissibles Drassanes-Vall d'Hebron. "Va ser la millor decisió. Vaig començar a prendre la pastilla PrEP [contra el VIH, per reduir les possibilitats de contreure la infecció], faig servir preservatiu i vaig optar per sotmetre'm a anàlisi i proves cada

4 mesos". Tot i que molts experts coincideixen que les persones grans tenen menys informació sobre el tema, en Jorge assegura que també passa amb els joves. "I passa el mateix amb els homes casats -ell té relacions homosexuals-. No prenen precaucions ni van al metge, per pudor. L'única vegada que he tingut gonorrea va ser després d'una relació amb una persona casada". En Jorge demana de conscienciar de la importància de la prevenció a una edat en què molts pensen que la vida sexual s'ha acabat.

ció de mètode anticonceptiu per sobre de la de mètode barrera davant infeccions de transmissió sexual o ITS. I té conseqüències.

"Els últims 15 anys hi ha hagut un creixement espectacular de les infeccions de transmissió sexual: el creixement no ha estat homogeni ni per sexe, ni per edat, ni per tipus d'infecció, ni per població... Però en qualsevol cas ha estat molt transversal, i ha afectat tant adolescents com adults sexualment actius", explica el metge epidemiòleg Jordi Casabona, portaveu de la Societat Espanyola de Malalties Infeccioses i Microbiologia Clínica i director científic del Ceiscat. I, tot i que és cert que la prevalença de les ITS entre les persones grans està augmentant, això encara equival a una

petita proporció de la càrrega total d'aquestes malalties, tal com veiem en les dades espanyoles.

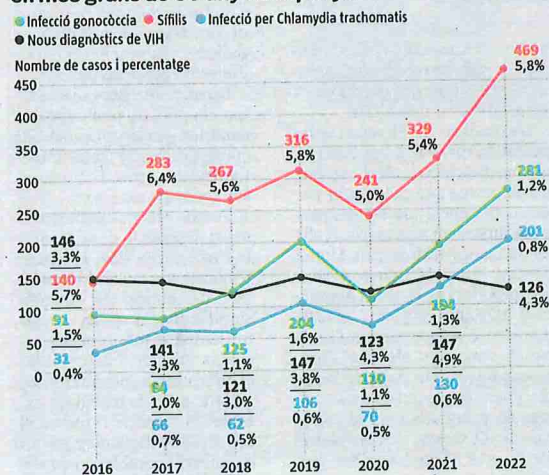
No es tracta d'una nova epidèmia, és cert. Però malgrat que el nombre total de casos a Espanya no és gaire elevat en comparació amb altres grups d'edat, hem de llegir les dades al context actual. Es calcula que, el 2030, una de cada 6 persones al món tindrà més de 60 anys (a Espanya serà el 30%). Així doncs, parlem d'un grup enorme de població. I com que l'esperança de vida augmenta, als 65 anys encara ens queda molt de temps per gaudir de la vida", explica Justyna Kowalska, professora de Medicina al departament de Malalties Infeccioses d'Adults de la Universitat Mèdica de Varsòvia, consultora sènior en Malalties Infeccioses a la Clínica Ambulatoria del VIH de l'hospital de Malalties Infeccioses de Varsòvia (Polònia) i autora d'una investigació sobre la situació de les ITS en la gent gran.

De la Fuente, consultora independent que va dirigir la

"La sífilis és una malaltia mortal -avisa la doctora Kowalska-. I la clamídia no tractada pot causar infertilitat. Com que a certa edat la infertilitat no es considera cap problema, es deixa de fer servir el preservatiu. I les dones grans tampoc no se sotmeten a proves de detecció de càncer de coll uterí perquè així ho estableixen les directrius. Sembla que les ITS no són prou sexis perquè se'ls faci atenció en la investigació i en la sanitat pública".

Les persones grans solen tenir menys possibilitats de buscar tractament, sovint per vergonya o perquè senten que no se'ls donarà un tractament adequat. "Hi ha un infradiagnòstic d'aquests casos", coincideixen els experts. I per complicar més les coses, ens diu la metgessa i antropòloga Vânia de la Fuente, "la detecció pot resultar difícil en la vellesa quan els símptomes imiten altres problemes o quan les infeccions es desenvolupen de manera asimptomàtica. Per exemple, la gonorrea pot provocar símptomes semblants als de l'artritis. El VIH

Evolució de les malalties de transmissió sexual en més grans de 60 anys a Espanya

FONT: Centre Nacional d'Epidemiologia, Institut de Salut Carles III

Anna Monell / LV

campanya mundial contra l'edatisme de l'OMS i coautora principal de l'informe mundial sobre l'edatisme de l'ONU, reivindica prendre accions immediates per a "un problema creixent" i donar accés adequat a tractaments a aquest sector de la població. "L'edatisme present en la pràctica mèdica dificulta la detecció i tractament precoç d'infeccions de transmissió sexual en la població gran. Els proveïdors de salut parteixen de la premissa errònia que no hi ha activitat sexual en la vellesa i no pregunten sobre la salut sexual de pacients grans. S'ha vist que les persones grans tenen menys possibilitats de rebre proves d'ITS de rutina a causa d'aquestes idees errònies", relata la també autora del llibre *La trampa de la edad*.

pot causar debilitat i fatiga. La infecció per clamídia pot evolucionar de manera asimptomàtica".

A mesura que ens anem fent grans, la nostra funció immune tendeix a disminuir, cosa que redueix la capacitat del cos per combatre infeccions, incloent-hi les ITS. Aquesta resposta immunitària debilitada pot provocar una progressió més greu de la malaltia, i complicacions quan les infeccions no s'identifiquen ni es tracten ràpidament. La vergonya és bastant important, però crec que també la falta d'educació sexual. No només es tracta de fer servir mètodes de protecció o prevenció, sinó que els possibles afectats es facin les proves. La majoria d'ITS es poden tractar amb antibiòtics", afegeix.